GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 76. Vinerĭ 5 (17) Aprilie 1885.

Brașovŭ, 4 (16) Aprilie 1885.

De unŭ timpŭ încóce s'a întrodusŭ în Asia o nouă metodă de a purtá rĕsboiu, metodă ce corĕspunde așa de multŭ spiritului „practicŭ“ alŭ timpului de față. Francia ne-a doveditŭ în cérta sa cu Chinesii că două state se potŭ rĕsboí fără ca sĕ se afle formalŭ în rĕsboiu. Ba ce e mai multŭ în momentele de față se tractéză de încheierea păcii cu China, cu tóte că până aḑi nu i s'a declaratŭ formalŭ rĕsboiu din partea Franciei.

Cam așa ceva pare a se repetá acum în Afganistanŭ. Rușii se batŭ cu Afganii, înaintéză și ocupă posițiune după posițiune, fără ca Rusia sĕ fi declaratŭ rĕsboiu Emirului séu protectorilorŭ sĕi britanicĭ, și fără ca sĕ fi fostŭ provocațĭ din partea celorŭ din urmă la duelŭ.

Rușii suntŭ fórte docilĭ când este în jocŭ interesulŭ lorŭ și când potŭ sĕ profiteze ceva. De aceea și-au luatŭ de esemplu conflictulŭ franco-chinezŭ și au întratŭ și ei în conflictŭ cu Anglo-Afganii fără a-le mai declará rĕsboiu. Ba mai multŭ, pre când căzacii măcelărescŭ pe bieții Afganĭ la Pendjdeh, guvernulŭ din Petersburg adreséză depeșă după depeșă lordului Gladstone asigurându-lŭ, că numai la rĕsboiu nu se gândesce.

Ḑilele aceste s'a vorbitŭ multŭ despre înaintarea Rușilorŭ pe tótă linia și despre planulŭ generalului Komarov de a ocupà gura pasului, ce duce la Herat prin muntele Paropamisŭ.

Față cu aceste faime a declarat, ce e dreptŭ, lordulŭ Granville în camera lorḑilorŭ, că n'are nicĭ o causă de a le dá credĕmêntŭ. Dar după cele petrecute și după ce însușĭ Gladstone s'a vĕḑutŭ constrînsŭ a mărturisí, că până acum n'a fostŭ cu putință de a dobêndí dela Rusia unŭ rĕspunsŭ la punctele esențiale ale depeșelorŭ sale, este mai multŭ ca probabilŭ, că Granville însușĭ nu se încrede în intențiunile pacînice ale Rusiei și dacă desminte faimele rĕspândite, o face numai pentru că nu posede încă informațiunĭ autentice și pentru că așa cere precauțiunea cea mare engleséscă.

„Corespondința politică.“ care primesce de ordinarŭ cele mai bune informațiunĭ, află că cei din Londra au perdutŭ apróре tótă speranța pentru o soluțiune pacînică a „conflictului“ afganŭ și că pregătirile de rĕsboiu se continuă cu multă grabă.

Pentru acuma nu se tractéză atâtŭ de „conflictŭ,“ câtŭ mai multŭ de viitorulŭ rĕsboiu dintre Anglia și Rusia, căcĭ se asigură, că dacă Rușii vorŭ continuá a se folosi de conflictŭ înaintândŭ spre sudŭ, Anglia se va vedé silită d'a le declará rĕsboiu.

Faptulŭ, că fiii Albionului se decidŭ așa de greu a aruncá mănușa colosului dela Nordŭ se esplică dacă vomŭ avé în vedere, că mobilisarea forțelorŭ englese întêmpină mari dificultățĭ. Până acum guvernulŭ britanicŭ nu și-a putută asigura nicĭ măcarŭ posibilitatea trecerei trupelorŭ englese prin Afganistanŭ, a cărei poporațiune urăsce pe Englesĭ mai multŭ chiar ca pe Rușĭ. Totŭ așa de nesigură este încheierea unei convențiunĭ cu Persia, deórece Șahulŭ înclină mai multŭ spre Rusia.

In asemenĭ împregiurărĭ nu ne vomŭ mirá, dacă „conflictulŭ“ ruso-afganŭ se va întinde în infinitŭ ca și celŭ franco-chinesŭ, evitândŭ amêndouĕ părțile d'a declará rĕsboiulŭ în tótă forma.

Este o situațiune dificilă, în care se află de presentŭ Anglia. Mr. Gladstone trebue sĕ sufere marĭ desamăgirĭ tocmai din partea acelei puterĭ, cu care a simpatisatŭ mai multŭ și pe a căreia amiciția îșĭ croise întregŭ sistemulŭ politicei sale.

Multŭ va depinde în aceste momente și dela atitudinea Germaniei. In Berlinŭ domnesce părerea, că rĕsboiulŭ a devenitŭ neevitabilŭ. Nu cumva este prevĕḑutŭ acestŭ rĕsboiu în planulŭ celŭ mare alŭ cancelarului germanŭ?

Dacă se vorŭ încăiera cele două marĭ puterĭ, Germania va deveni stăpână absolută asupra constelațiunei politice în Europa și cine scie ce se póte încă nasce de aicĭ? Francesii parŭ a avé presimțirea acésta, căcĭ stăruiescŭ din rĕsputerĭ pentru o aplanare pacînică a diferenței anglo-rusescĭ.

Mai este posibilă o asemenea aplanare? Etă deslușirea ce o așteptămŭ cu nerăbdare dela evenimentele ḑilelorŭ urmĕtóre.

—o—

CRONICA POLITICĂ.

Conferința clubului partidei liberale ținută la 14 Aprilie a desbătutŭ proiectulŭ de reformă modificatŭ de camera magnațilorŭ. Ministrulŭ președinte Tisza găsesce, că camera magnațilorŭ și-a stricatŭ însașĭ prin aceea, că n'a admisŭ sĕ fie representată și confesiunea israelită; dar 'șĭ esprimă speranța, că acéstă eróre o va repara chiar camera magnațilorŭ și încă câtŭ mai curêndŭ. Tisza a adausŭ, că la numirea membrilorŭ va ține sémă și de confesiunea israelită. Cestiune de cabinetŭ ministrulŭ a ḑisŭ că n'a făcutŭ și n'are de gândŭ sĕ facă, dar că neprimindu-se de camera deputațilorŭ proiectulŭ modificat atuncĭ ar face cestiune personală, căcĭ o respingere a proiectului ar dovedi, că elŭ, ministrulŭ, nu se bucură de destulă încredere. Ministrulŭ Trefort, séu Tisza ediția a doua, se ridică sĕ facă declarațiunĭ de solidaritate a celorlalțĭ ministri cu ministrulŭ președinte Tisza, ḑicêndŭ că posițiunea lorŭ în orĭce cestiune nu 'șĭ-o separă în nicĭ unŭ casŭ de a premierului, cu alte cuvinte orĭ cadŭ cu toții, orĭ nicĭ unulŭ. A fostŭ destulŭ sĕ audă docila maioritate de căderea ministerului, și sĕ voteze proiectulŭ fără a mai crâcni.

*

Intre Londra și Petersburg esistă o viuă comunicațiune telegrafică în afacerea conflictului dela Kușk, pentru a se stabilí causa acelei încăerărĭ Gladstone a observatŭ în camera comunelorŭ o mare reservă în acéstă privință, până când va sosí unŭ rĕspunsŭ hotărîtŭ din partea guvernului rusesŭ, căcĭ cei din Londra suntŭ bine informațĭ, că trupele rusescĭ înaintéză pe teritoriulŭ afganŭ. Ceea ce îngreuéză situațiunea este împrejurarea, că pe când foile englese cerŭ revocarea generalului rusŭ Komarov, pe atuncĭ foile ruse cerŭ revocarea comandantului englesŭ Lumsden, dacă Anglia nu voiesce nicĭdecum rĕsboiulŭ; fóia militară „Swet« se mulțămesce cu scurtulŭ strigătŭ: »La Herat! Momentulŭ este favorabilŭ.« »Times« e informatŭ chiar, că nu departe de pasulŭ Zulficar se aștéptă o nouă ciocnire între Rușĭ și Afganĭ, decumva nu s'a datŭ deja până aḑĭ.

*

O telegramă din Londra cătră »Pol. Corr.« comunică, că acolo nu se nutresce nicĭ o speranță despre o pacînică resolvare a conflictului afganŭ, deórece pe de o parte Rusia nu va renunțá la Pendșdeh, pe care trupele sale l'au udatŭ cu sânge, ér pe de altă parte Anglia reclamă acelŭ ținutŭ ca făcêndŭ parte din Afganistanŭ. Inarmările de rĕsboiu se facŭ cu cea mai mare grabă Divisiunea lui Sir F. Roberts în câteva ḑile va și porní spre Afganistanŭ, conformŭ unei învoelĭ dintre lordulŭ Dufferin și Emirulŭ Abdurrahman, ér mai mulțĭ ofițerĭ englesĭ se vorŭ duce laHeratŭ spre a-lŭ întărí. In Londra s'au mai împrăștiatŭ și sgomotele, că s'au începutŭ tractărĭ de alianță între Anglia, Turcia și Persia.

—o—

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 3 Aprilie 1885.

Ședința a treia a sinodului din Sibiiu s'a ocupatŭ erĭ cu verificările alegerilorŭ; consistoriulŭ și-a înaintatŭ raportulŭ privitorŭ la planulŭ și devisulŭ zidirei seminarului, precum și cererea de a se alocá în bugetulŭ fondului »Iosefinŭ« suma anuală de 200 fl. pentru protop. em. alŭ Făgărașului. Acestea s'au îmânatŭ comisiunilorŭ respective. Presidiulŭ presentéză petițiunlie comitetului parochialŭ din Orăștiă pentru procurarea unei charte pe séma scólei și pentru a se lua disposițiunĭ în privința instrucțiunii religiunii elevilorŭ gr. or., carĭ cercetéză scóle streine. Acestea se îmânéză comisiunii de petițiunĭ.

Cea mai însemnată cestiune a acestei ședințe a fostŭ interpelarea păr. I. Hannia, adresată Preasfinției Sale Mitropolitului Mironŭ Romanu, relativŭ la sgomotulŭ ce s'a rĕspânditŭ, că Preasfinția Sa ar fi adresatŭ ministrului de culte unŭ raportŭ, prin care cere sĕ 'lŭ descarce de sarcina de Mitropolitŭ, și că unii fruntașĭ ai bisericii arŭ lucra în ascunsŭ, ca sĕ 'lŭ rĕstórne, ba că s'ar fi hotărîtŭ chiar, cine sĕ fiă viitorulŭ Mitropolitŭ.

La acéstă înterpelare, Présfinția Sa Mitropolitulŭ Mironŭ a rĕspunsŭ aḑĭ într'unŭ modŭ, care a mulțămitŭ și a liniștitŭ pe toțĭ. Pentru acésta, după terminarea ședinței, deputații sinodalĭ în frunte cu păr. Archimandritŭ și Vicarŭ Nicolae Popea au mulțămitŭ, la reședința metropolitană, Présfinției Sale Mitropolitului, că prin rĕspunsulŭ sĕu i-a scosŭ din turburarea în care se aflau.

N.

—o—

Budapesta, 2 Prierŭ v. 1885.

Stimate Dle Redactorŭ! Junimea română ar trebui sĕ se simtă înstrăinată de națiune, când celŭ mai iubitŭ ḑiarŭ românescŭ ciscarpatinŭ „Gazeta« și amicii ei, adecă »bărbații și bĕtrânii poporului«, nu și-ar aduce mai adeseorĭ aminte și de ea, când nu i-s'arŭ dá din acéstă parte direcțiunea, de care are sĕ se țină ca tênĕră militantă pe sacrulŭ terenŭ alŭ luptei naționale. Credŭ, că fiecare tênĕrŭ românŭ primesce povețele părintescĭ cu plăcere și mulțămire, fie și cam asprișóre, deórece totdéuna este de a-se considera intențiunea cu care se facŭ. Mi s'ar părea însĕ — de cumva judecata mea neespertă nu mĕ înșélă — că abia se póte judecá atitudinea junimei unui poporŭ întregŭ dintr'unŭ casŭ orĭ două întêmplate între câțiva indiviḑĭ singuraticĭ la Șemnițŭ orĭ la Clușiu*). Dér cea ce s'a ḑisŭ s'a pusŭ la inima junimei și este bine așa. I-se cere junimei, ca sĕ nu fiă »focŭ de paie.« I-se cere mai multă demnitate în atitudinea față cu teroriștii.

Mi iau voiă, D-le Redactorŭ, cu permisiunea D-vóstră a pune sub ochii onorațilorŭ cetitorĭ câte-va „fapte« — căcĭ de aceste se cerŭ acum — din viața socială și națională a junimei române dela universitatea pestană.

Chiar în 3/15 Maiu 1882/3 mai multorŭ tinerĭ — lamura așa ḑicêndŭ a diferitelorŭ naționalitățĭ — li s'au datŭ ocasiunea a 'șĭ face in comunŭ o ḑi de Maiu la o vilă în munții dela Buda. Tóte au fostŭ bune și frumóse până la sosirea orei de petrecere — firesce fără jocŭ. — Atuncĭ Ungurii au voitŭ sĕ dea întregei petrecerĭ caracterŭ și spiritŭ ungurescŭ. S'au friptŭ însĕ rĕu. Tinerii de alte naționalitățĭ voiau pentru banii lorŭ sĕ aibă aceleașĭ prerogative ca și Ungurii și sĕ fie egalĭ în tóte, apoi sĕ audă și alte melodii, nu numai »Kossuth Lajos azt izente.« Ungurii au ḑisŭ că așa ceva nu vorŭ suferi — și cu tóte aceste au trebuitŭ sĕ sufere. Vr'o 10-15 tinerĭ românĭ și-au rădicatŭ o masă separată pentru a-șĭ petrece și ei în spiritŭ naționalŭ. Au ḑisŭ și-au făcutŭ. Céta fraților maghiarĭ de nĕcazŭ nu mai

*) Nicĭ n'a fostŭ vorbă de junimea întrégă, ci numai de urmările acelei purtărĭ în casŭ când ar fi aprobată de cătră junime. Red.

scia ce sĕ începă. Tóte de geaba: quod uni justum, alteri aequum.

Vĕdêndŭ tinerii croaţĭ esemplulŭ Românilorŭ, s'au ruptŭ şi ei vr'o 7 mşĭ şi şi-au aşeḑatŭ masa lorŭ de petrecere lângă Românĭ. Românii şi Croaţii s'au făcutŭ fraţĭ. Petrecerea naţională română-croată a fostŭ începută şi finită cu »Deşteptăte Române.« Croaţii secundau. Dómne, frumosŭ se mai reflectă echoulŭ marseilesei românescĭ în creerii munţilorŭ unguresci! S'au cântatŭ şi versurĭ naţionale Croate. Limba de conversare între Românĭ şi croaţĭ a fostŭ şi este de regulă cea »germană.«

Amŭ amintitŭ acestŭ casŭ, pentru că este începutulŭ unorŭ petrecerĭ, ce se continuă cu astfelŭ de ocasiunĭ şi astăḑĭ într'unŭ modŭ simpaticŭ la tinerii acestorŭ douĕ naţiunĭ.

Este cunoscutŭ onoraţilorŭ cetitorĭ ai acestui preţuitŭ ḑiarŭ, cum că în iarna trecută o mână de Românĭ aci în Capitala Ungurilorŭ — unde nu poţĭ trăi fără limba germană — şi-au ţinutŭ în mânia tuturorŭ »patrioţilorŭ patentaţĭ« convenirile lorŭ, pentru ca şi pe acéstă cale sĕ 'şĭ cultive spiritulŭ adevĕratŭ patrioticŭ şi sĕ facă a li se simţi demnitatea naţională.

După esperienţa ce o amŭ de când trăiescŭ în mijloculŭ junimei diferitelorŭ naţionalităţĭ — potŭ ḑice fără a esagera câtuşĭ de puţinŭ — că nicĭ unŭ tênĕrŭ n'are atâta aplicare de a'şĭ vorbi limba ca Românulŭ. Ei convenindŭ doi vorbescŭ românesce, pe când alţĭ tinerĭ séu dintr'o causă séu din alta se îndréptă după împrejurărĭ. De aci se potŭ esplica conflicturile dintre Românĭ şi Ungurĭ.

Unŭ ast-felŭ de conflictŭ — precumŭ aţĭ binevoitŭ, Domnule Redactorŭ, a aminti în notă la coresp. publicată în preţuita Gazetă Nr. 71 la loculŭ primŭ — s'a ivitŭ şi la acéstă universitate între nisce tinerĭ românĭ şi ungurĭ.

Asigurămŭ însĕ cu tótă liniscea consciinţeĭ pre stimatulŭ cetitorŭ, că pre cei ce au voitŭ sĕ atace 'i-au îndreptatŭ Românii după cum au meritatŭ, ér córnele ce au voitŭ a-i împunge le-au cârmitŭ urîtŭ.

Efectulŭ acestui casŭ este, cum că în cerculŭ tinerimii, unde s'a întêmplatŭ acésta, de atuncĭ între 20 de Ungurĭ de-ar fi numai 2 Românĭ, aceştia îşĭ vorbescŭ limba lorŭ cea dulce în pace. Ungurii se facŭ că nu-i audŭ, destulŭ atâta, că de atuncea nu mai cutéză nimenĭ a-ĭ provoca sĕ nu 'şĭ vorbéscă limba.

C'am acésta este atitudinea tinerilorŭ românĭ faţă cu teroriştii, voiamŭ sĕ ḑicŭ faţă cu »scărăbuşii politicĭ« dela scólele cele mai marĭ din Peşta.

Primiţĭ, vĕ rog, etc. **S. Rimleanul.**

SCIRILE ḐILEI.

Scirĭ din Pesta spunŭ, că juriulŭ din Sibiu se va transfera într'altŭ oraşŭ alŭ Ardélului şi acésta se va face cunoscutŭ camerei deputaţilorŭ cu ocasiunea rĕspunsului, ce'lŭ va da ministrulŭ justiţiei la interpelarea deputatului Orban. Guvernulŭ 'şĭ motivéză acéstă hotărîre pe împrejurarea, că juriulŭ din Sibiu ar fi datŭ verdicte de achitare în optŭ procese politice. **Am dori sĕ scimŭ, ce acte n'ar fi în stare guvernului unguresců sĕ şi le motiveze faţă cu Nemaghiarii, apoi s'o potrivi orĭ nu motivarea?**

—0—

Ni se scrie din Deva, că la pertractarea finală a procesului intentatŭ d-lui Dr. A. Tincu vorŭ asista unŭ adlatus, unŭ judecătorŭ streinŭ, precum şi o mulţime de gendarmĭ. Ni se mai scrie că la pertractarea finală n'ar fi chemaţĭ toţĭ martorii, ci numai cei carĭ au făcutŭ depoşiţiunĭ în contra acusatului şi carĭ nu pricepŭ nicĭ o bóbă românesce. Aşteptămŭ amĕnunte.

—0—

In ḑiua de Pascĭ pe la órele $3^1/_2$ a isbucnitŭ în sĕrmana comună Apaţa unŭ focŭ, care a distrusŭ în scurtŭ timpŭ 37 de zidirĭ, parte mare şurĭ şi câte-va case. Paguba se suiă la 5,300 fl. Asigurate au fostŭ numai câteva zidirĭ, în totalŭ cu suma de 800 fl.

—0—

Sesiunea dietei unguresci se va închide, după cum se spune, la 23 Mai n. printr'unŭ mesagiu regalŭ.

—0—

Se deschide concursŭ pentru unŭ adjunctŭ de oficialŭ postalŭ classa primă. Condiţiunĭ: cauţiune 200 fl. Salariulŭ anualŭ este 600 fl. şi 100 fl. banĭ de cuartirŭ. Suplicele sĕ se aştérnă în trei sĕptămanĭ la direcţiunea poştei din Sibiiu.

—0—

In comuna Şermaşulŭ micŭ, comitatulŭ Cluşului, dela 16 Aprilie n. se înfiinţéză oficiu nou postalŭ, care va comunica prin cariolă cu oficiulŭ postalŭ din Mociu. Cerculŭ de îmânuare îlŭ formézá: Balda, Şarmaşulŭ mare şi micŭ. Acestŭ oficiu este autorisatŭ a primi şi înmâna scrisorĭ şi pachete, asignaţiunĭ postale, postcipaţiunĭ şi altele.

—0—

Se deschide concursŭ pentru postulŭ de magistru postalŭ: 1. In comuna Daia, comitatulŭ Sibiiu. 2. In comuna Perşanĭ, comitatulŭ Făgăraşŭ. Condiţiunĭ: Contractŭ de oficialŭ şi cauţiune 100 fl. Salariulŭ 150 fl., pauşalŭ de cancelaria 40 fl. Suplicele sĕ se trimită în trei sĕptĕmânĭ la direcţiunea poştei din Sibiiu.

—0—

Polonia, Podolia şi Ucrania suntŭ cutrierate de comisarĭ cercualĭ ruşĭ, carĭ confiscă armele ce le găsescŭ pe la locuitorĭ. Acéstă mĕsură s'a luatŭ, precum se vorbesce, de témă că emisarii euglesĭ agitéză prin acele ţinuturĭ, ca sĕ revolteze pe Polonĭ. Intre marii proprietarĭ polonĭ domnesce o mare indignaţiune din causa acestei mĕsurĭ.

Sinodulŭ diecesei Aradului

(Urmarea discursului P. S. S. episcopului Meţianŭ.)

10.

Abia împlinite cumva aceste lipse, Domnilorŭ deputaţĭ, şi se iviră altele totŭ aşa de simţitóre, între carĭ érăşĭ lipsa de tinerĭ de ajunsŭ pregătiţĭ, pentru profesură la institutulŭ nostru pedagogicŭ-teologicŭ, cum şi pentru sucrescenţa în cancelariele consistorialĭ şi la oficiele mai însemnate bisericescĭ; astfelŭ pre lângă cele 3 stipendii de mai înainte a mai trebuitŭ sĕ ne gândimŭ şi la alte ajutóre. Decĭ, în lipsa de mijlóce, aflarămŭ de bine încă la anulŭ 1880 a întreveni, mai ântêiu la Inaltŭ Prea Sânţitulŭ Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ alŭ Bucovinei, Domnulŭ Silvestru Andreevicĭ Moraru, şi la veneratulŭ consistoriu, apoi la înaltele ministerie de culte şi instrucţiune din Budapesta şi Viena, şi în urmă chiar şi la Maiestatea Sa, preagraţiosulŭ nostru Împĕratŭ şi Rege, pentru admiterea a 2 elevĭ din diecesa nóstră, în seminarulŭ clericalŭ din Cernăuţĭ, pe spesele fondului religionarŭ din Bucovina, ceea ce din graţia Maiestăţii Sale, numai în 1883, am pututŭ ajunge, când apoi îndată am şi trimisŭ acolo 2 tinerĭ de bună speranţă.

11.

In urma celorŭ premise cu privire la stipendie, credŭ sĕ vĕ facŭ o plăcere, Domnilorŭ deputaţĭ, arĕtându-vĕ, că precând diecesa nóstră înainte cu 10 anĭ dispunea numai de unŭ singurŭ stipendiu de 120 fl. din fundaţiunea Paffy, astăḑĭ dispune de urmĕtórele 22, şi respective 26 de stipendie, şi anume: 3 stipendii diecesane de câte 400 fl., 2 stipendii în seminarulŭ din Cernăuţĭ, 12 stipendii a 200 fl. din fundaţiunea Birta, 2 stipendii a 120 fl. şi a 400 fl. din fundaţiunea Paffy, 2 stipendii a 120 fl. din fundaţiunea Faurŭ de Teiuşŭ, 1 stipendiu de 300 fl. din fundaţiunea Ana Ebesfalvay, numai ḑilele trecute realisată, de totŭ dér 26 de stipendii.

Cătră acestea mai vinŭ 4 stipendii făcute de fericitulŭ Schiffman din Banat-Comloşŭ a 120 fl. pentru protopopiatulŭ Banat-Comloşului, de totŭ dér 26 de stipendii.

12.

După tóte acestea, simţindu-se încă mai de multŭ lipsa unui Seminarŭ diecesanŭ, pentru mai bună îngrijire şi crescere a tinerimei nóstre preparandialĭ şi clericalĭ, încă în 1882 amŭ întrevenitŭ în scrisŭ şi în persónă la fericita baronésă Ifigenia Sina din Viena, pentru donarea intravilanului şi a caselorŭ dênsei, de aicĭ, din strada Sina, spre acopulŭ unui seminarŭ. Intrevenirea acésta într'atâta avŭ pentrŭ noi resultatŭ bunŭ, încâtŭ fericita baronésă ne dona 1000 stêngenĭ quadraţĭ din fruntea intravilanului sĕu, ér casele şi magazinulŭ de lângă acela ni le vêndŭ cu 18,500 fl. preţulŭ inventarului, cum le-a primitŭ dênsa, din lăsămêntulŭ fericitului ei soţŭ.

13

Procurândŭ astfelŭ loculŭ doritŭ, a trebuitŭ sĕ ne gândimŭ la mijlócele pentru clădirea seminarului. Spre acestŭ scopŭ în véra anului 1883 am întreprinsŭ o colectă benevolă în diecesă, care ni-a datŭ resultatulŭ îmbucurătorŭ de 55,000 fl. Cătră care mai întrebuinţându-se şi fondurile taselorŭ II şi III în sumă de 12,000 fl., apoi fondulŭ institutului pedagogicŭ-teologicŭ, clăditŭ în 1875 de 6000 fl. şi în fine mai luându-se unŭ împrumutŭ cu amortisare de vre-o 25,000 fl. pe acelaşĭ institutŭ clăditŭ în 1875, carele în urma clădirii noului seminarŭ, şi aşa, încă în véra acésta se va transforma într'o casă de închiriatŭ, alŭ cărei venitŭ se calculéză la circa 3000 fl. pe anŭ: în Iulie anulŭ trecutŭ 1884, am începutŭ clădirea noului seminarŭ, care aşa cum se presintă înaintea D-Vóstră, în 1—2 lunĭ, cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu, va fi deja predatŭ destinaţiunei lui.

Totŭ în anulŭ trecutŭ 1884, s'au începutŭ şi procesele de despărţire ierarhică, ale comunelorŭ nóstre mixte, aflătóre încă totŭ sub ierarchia sêrbéscă, ér în decursulŭ timpului s'au regulatŭ, în modŭ satisfăcătorŭ, şi referinţele faţă cu mânăstirea nóstră Hodoşŭ-Bodrogŭ.

15

Cătră aceste resultate mai însemnate, espuse până aci, amŭ d'a vĕ mai aduce la cunoscinţă, Domnilorŭ deputaţĭ, că avêndŭ eu în vedere şi alte datorinţe ale mele, mai în tot anulŭ amŭ întreprinsŭ câte una, douĕ visitaţiunĭ canonice în diecesă, pentru câte una şi douĕ sĕptĕmânĭ, celebrândŭ în fie-care ḑi diminéţa utrenia în câte o comună, după aceea pe la 10 liturghia în alta comună, ér mai cătră séră vecernia, după împrejurărĭ, în câte una, două şi chiar trei comune după olaltă, predicând în tot loculŭ cuvêntulŭ lui Dumneḑeu şi îndemnândŭ pe poporŭ la paza legii lui Dumneḑeu şi la îmbrăţişarea culturei morale religióse; apoi cercetândŭ şi scólele nóstre şi îmbărbătândŭ atâtŭ pe elevĭ, cât mai vêrtosŭ pe părinţii lorŭ, — carĭ mĕ însoţiau în totŭ loculŭ — la îmbrăţişarea învĕţăturii atâtŭ de necesariă în ḑilele nóstre, pentru a putea ţinea concurenţă, în lupta de esistenţă, cu celelalte naţiunĭ împreună locuitóre. De asemenea în totŭ loculŭ, amŭ pusŭ acestea tóte, şi la inima preoţilorŭ, a învĕţătorilorŭ, şi a functionarilorŭ noştri, ca pre o condiţiune indispensabilă a esistenţei nóstre.

Astfelŭ potŭ afirma, Domnilorŭ deputaţĭ, ceea ce dovedescŭ şi actele din archivulŭ consistorialŭ, că visitaţiunile mele canonice de până acuma s'au estinsŭ preste 4/5 părţĭ ale diecesei, mai rĕmânêndŭ încă numai 1/5 parte necercetată.

Preste acestea — cum sciţĭ — Domnilorŭ deputaţĭ în totŭ anulu amŭ esmisŭ câte 3—4 pastorale în diecesă la sĕrbătorile nascerii şi ale învierii Domnului, apoi la anulŭ nou şi alte ocasiunĭ, tóte acele pastorale totŭ în sensulŭ celorŭ de susŭ, precum se potŭ vedea érăşĭ în archivulŭ consistorialŭ.

Cari şi ce resultate vorŭ fi produsŭ până acuma, şi vorŭ mai produce în viitorŭ, tóte acestea şi încă alte aseminea stăruinţe ale mele, pe carĭ nu le-am amintitŭ aicĭ, vorŭ sci mai bine diecesanii mei, ér eu sum liniscitŭ în consciinţa mea a fi făcutŭ totŭ ce mi-au permisŭ modestele mele puterĭ, ér cu privire la visitaţiunile canonice consciinţa mea 'mĭ spune, că amŭ făcutŭ atâtŭ câtŭ n'a mai făcutŭ până acuma nicĭ unulŭ dintre fericiţii mei antecesorĭ în archieriă, de cândŭ esistă diecesa. Dér afară de acésta mai sunt liniscitŭ în conşciinţa mea şi pentrucă făcêndŭ eu o comparaţiune între starea diecesei din nainte cu 10 anĭ, şi cea de acum, — pre lângă tóte greutăţile şi neajunsele, — totŭ aflu unŭ progresŭ înbucurătorŭ în tóte privinţele.

Am aflatŭ de bine a face acésta comparaţiune nu numai pentru liniştirea mea, dar şi pentru a Domniei-Vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ, căcĭ precum se scie, tocmai şi conscripţiunea poporului, cea mai din urmă, efectuită din partea statului, ne a causatŭ cele mai dureróse îngrijirĭ, când s'a rĕspânditŭ faima în tóte părţile, cumcă poporulŭ nostru din anŭ în anŭ s'ar împuţină în modŭ înspăimântătorŭ. Decĭ voindŭ eu a mĕ convinge câtŭ mai bine despre adevĕrata stare a lucrului, şi apoi a ne cugetá cu toţii la delăturarea rĕului: la finea anului trecutŭ 1884 am dispusŭ nu o numĕrare nouă de poporŭ, care cu greu putea fi exactă, ci chiar pentru mai mare exactitate, am dispusŭ a-se numerá în tóte parochiele nóstre din diecesă, mai ântêiu tóte casurile de nascere, după matriculele botezaţilorŭ, apoi tóte casurile de mórte după matriculele morţilorŭ din totŭ restimpulŭ celorŭ 10 anĭ trecuţĭ, adecă dela 1 Ianuariu 1875 până la 31 Decemvre 1884, şi apoi a face comparaţiunea recerută pentru a vedea adevĕrata stare a lucrului.

De aseminea am dispusŭ a se mai conscrie şi alte resultate de interesŭ pentru noi, şi aşa spre liniscirea nóstră a tuturorŭ am constatatŭ în modŭ autenticŭ, că deşi în 104 de parochii, cu adevĕratŭ suntŭ cu 3005 mai multe casurĭ de mórte, decâtŭ de nascere, şi aşa in acelea 104 parochii se arată unŭ scăḑĕmêntŭ de 3005 suflete; dar apoi în celelalte 528 de parochii ale diecesei nóstre, în carĭ s'au născutŭ 235,618 şi au muritŭ 201,457 indiviḑĭ, se arată o crescere de 34,161 suflete. Decĭ şi dacă detragemŭ scăderea de 3005 din crescămêntulŭ de 34,161, totŭ mai rĕmâne unŭ sporŭ de 31,156 suflete.

Afară de acésta am mai constatatŭ şi alte progrese îmbucurătóre şi anume:

a) că în cursulŭ celorŭ 10 anĭ s'au ziditŭ 30 de bisericĭ nouĕ, şi s'au reparatŭ 140 dintre cele vechĭ;

b) că cătră cele 503 scóle ce se aflau înainte în cursulŭ celorŭ 10 anĭ s'au mai înfiinţatŭ 113 scóle nouĕ, aşa că pre când înainte de 10 anĭ aveamŭ numai 503 scóle, astăḑĭ avemŭ 616, între carĭ şi una civilă sperióră, înfiinţată numai anulŭ trecutŭ în Pesca; apoi alte 18 scóle nouĕ de fetiţe conduse numai de învĕţătórese;

c) că în decursulŭ celorŭ 10 anĭ s'a sporitŭ şi numĕrulŭ umblătorilorŭ la scólă cu 6793 pruncĭ de ambe sexele;

d) că în proporţiunea înmulţirii scólelorŭ s'au sporitŭ şi lefile învĕţătoresci, cu suma de 21,180 fl. 50 cr. prelângă carĭ şi unele pâmênturĭ şi naturalie.

e) că în timpulŭ mai nou s'au sporitŭ şi chorurile vocale bisericescĭ dela 2, cum erau mai înainte, la 37, cum suntŭ astăḑĭ, şi în fine;

f) că şi mai îmbucurătorŭ sporŭ se arată în capitalele bisericescĭ, căcĭ precând înainte cu 10 anĭ tóte capitalele erau de 580,786 fl. 05 cr., astăḑĭ suntŭ de 828 004 fl. 98 cr., prin urmare aicĭ se arată unŭ sporŭ de 247,218 fl. 93 cr. Afară de acestea s'au mai sporitŭ şi fondurile scolare cu 62,418 fl. 72 cr.

Acestea suntŭ resultatele mai însemnate din cei 10 anĭ trecuţĭ ai archieriei mele, produse pe lângă modestele puterĭ şi pre lângă ajutorulŭ de care amŭ dispusŭ.

Câtă parte din aceste resultate se póte atribui şi nisuinţelorŭ mele, veţĭ sci mai bine Domniele Vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ carĭ cunósceţĭ mai de apróре acele nisuinţe ale mele, şi carĭ ca representanţĭ ai clerului şi poporului nostru, singurĭ sunteţĭ competinţĭ şi chemaţĭ a judeca şi a vĕ pronunţá.

Orĭ câtŭ de îmbucurătóre s'ar păré acelea, eu însu'mĭ recunoscŭ a fi pré puţine faţă cu trecutulŭ de 10 anĭ ér mai alesŭ faţă cu cerinţele timpului şi cu numĕrósele nóstre necesităţĭ. Ba trebue sĕ mărturisescŭ, că s'ar fi pututŭ face şi mai multŭ, şi chiar eu însu'mĭ puteamŭ produce mai multŭ, dacă aşŭ fi întêmpinatŭ aceeaşĭ sprijinire, la toţĭ membrii sinódelorŭ, precum amŭ întêmpinatŭ acésta din partea celorŭ mai mulţĭ; ér acésta uşorŭ se puté ajunge, dacă toţĭ membrii sinodalĭ ţineau contŭ de greutatea rĕspunderii, ce cade fiecarele, şi pre toţĭ la olaltă.

Sĕ nu ni se ia în nume de rĕu acésta reflessiune părintéscă şi sinceră, căcĭ trăimŭ timpurĭ grele, când trebue sĕ căutămŭ cu tótă seriositatea de trebile nóstre. Avemŭ încă fórte multŭ de îndreptatŭ, avemŭ încă fórte multe neajunse de delăturatŭ, avemŭ dar încă fórte multŭ de lucratŭ, şi nu scimŭ încă ce timpurĭ mai potŭ veni; decĭ datorĭ suntemŭ a întrebuinţá câtŭ mai bine timpulŭ de faţă, şi a folosi câtŭ mai înţelepţesce terenulŭ celŭ mânosŭ bisericescŭ, ca sĕ producemŭ resultate demne de noi şi de biserica nóstră, resultate, carĭ sĕ recompenseze cu prisosinţă spesele recerute de viaţa nóstră constituţională.

Dacă admitemŭ, precum trebue sĕ admitemŭ, că biserica nóstră este biserică naţională, atuncĭ trebue sĕ

admitemŭ şi cealaltă consecţiă logică, cumcă ceea ce lucrămŭ şi facemŭ pentru biserică, lucrămŭ şi facemŭ totodată şi pentru naţiunea nóstră, care e nedespărţită de biserica nóstră. Deci cine este fiu adevĕratŭ alŭ bisericei şi naţiunei nóstre, acela sé vină sé lucre cu noi alăturea pe terenulŭ celŭ mănosŭ alŭ bisericei nóstre naţionale, care din darulŭ lui Dumneḑeu se bucură de cele mai frumóse drepturĭ; ér încâtŭ cineva n'ar putea lucrá împreună cu noi, celŭ puţinŭ sĕ nu ne împedece şi sĕ nu fie contra nóstră, ca aşa în timpulŭ ce ni-lŭ va fi mai reservatŭ Dumneḑeu în viaţă, sĕ ne împlinimŭ fiecarele şi toţĭ la olaltă datoria de fii bunĭ şi credincioşĭ ai sf. maicei nóstre biserici, scutulŭ şi adăpostulŭ nostru în tóte timpurile.

Când învitŭ pre toţĭ părintesce, şi deosebĭ pre Domniele vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ, la conlucrare pe terenulŭ bisericescŭ, totodată doriescŭ a vĕ aminti, că nu numai causa căreia servimŭ cu toţii, dar şi organisaţiunea bisericei nóstre pretinde imperiosŭ dela noi, cea mai bună cointelegere şi armoniă, adăogêndŭ ca acésta din partemĭ nu va lipsi nicĭ pe viitorŭ, precumŭ n'a lipsitŭ nicĭ în trecutŭ, sciindŭ bine că numai aşa vomŭ îndeplinĭ încă multele şi grelele probleme, la cari ne-amŭ angajatŭ cu toţii, când amŭ primitŭ chiămarea ce avemŭ.

Decĭ rugându-vĕ sĕ primiţĭ nu numai acele espunerĭ, dar şi aceste sfaturĭ părintescĭ, cu aceeaşĭ bunăvoinţă, cu care vi le-amŭ împărtăşitŭ eu, apoi în fine rugândŭ şi pre Dumneḑeŭ sĕ ne sprijinéscă şi mai încolo totŭ mai multŭ în nisuinţele nóstre, şi sĕ ne reserve tuturorŭ încă multŭ timpŭ de conlucrare la olaltă, dechiar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparchialŭ, pentru anulŭ 1885 de deschisă.«

Fundaţiunea Bisericii din Băbenĭ

Băbenĭ, Martie 1885.

Vĕḑêndu-se lipsa totală de avere materială a Bisericei gr. cat. din Băbenĭ, m. on. d. Vasiliu Cotuţiu, parochŭ gr. cat. în comuna Băbenĭ, avêndŭ la inimă înflorirea şi prosperarea Bisericei, la tóte ocasiunile a predicatŭ înfiinţarea unei fundaţiunĭ din donaţiunĭ benevole ale credincioşilorŭ gr. cat. din locŭ; dar mai totdéuna a aflatŭ resistenţă din partea unorŭ egoiştĭ, carĭ se opunŭ la tóte planurile, de ar fi câtŭ de salutare, cere nu purcedŭ dela ei. In 1884 cu 1 Ianuariu, numitulŭ şi meritatulŭ preotŭ şi-a îndoitŭ forţele spre ajungerea acelui scopŭ, puindu-se în conţelegere cu învĕţătorulŭ Emanuelŭ Mălinaşŭ şi cu alŭ doilea curatorŭ Pinte Maxinŭ, a deschisŭ o listă benevolă, premergêndŭ cu esemplu, în Biserică a provocatŭ pe credincioşĭ sĕ-i urmeze, ce s'a şi întêmplatŭ din partea mai multorŭ bine credincioşĭ, cu simţĕminte creştinescĭ şi inimă nobilă.

In 6 Decemvre 1884, s'a conchematŭ adunare generală a tuturorŭ contribuitorilorŭ, spre ficsarea scopului şi destinaţiunei fundaţiunei de nou înfiinţate.

După ce s'au adunatŭ mai mulţĭ donatorĭ aĭ fundaţiunei numite, li s'a pusŭ întrebarea, că ce nume sĕ se dea fundaţiunei? Luându-se la desbatere întrebarea acésta, s'a hotărâtŭ, ca fundaţiunea de nou înfiinţată sĕ pórte numele »Fundaţiunea Bisericei gr. cat. din Băbenĭ«.

Din fructificarea fundaţiunei când sĕ se încépă a se spesa pentru lipsele Bisericei? La întrebărea acésta s'a hotărâtŭ, ca când va ajunge capitalulŭ fundaţiunei la suma de 1000 fl., din interesele capitalului sĕ se speseze pentru lipsele neîncunjurate ale Bisericei, şi pentru membrii fundaţiunii.

După ce fundaţiunea cu ajutorulŭ lui D-ḑeu e pusă în lucrare, se nasce întrebarea, că cine sĕ manipuleze fundaţiunea, va sĕ ḑică sĕ se alégă economŭ spre manipularea fundaţiunei? La acéstă întrebare cu aclamaţiune s'a alesŭ Pinte Maxinŭ, căruia i se dă tótă puterea, ca în numele societăţii sĕ aibă dreptŭ, a dá spre fructificare şi a procedá în contra celorŭ ce arŭ negligá plătirea datoriei; ca controlorŭ s'a alesŭ Fozocaşŭ One, însărcinându-se ca cu finea fiecărui anŭ sĕ dea raţiociniu înaintea preotului concernentŭ.

Dupăce comuna Băbenĭ fiindŭ comună împoporată şi că numai a treia parte din poporŭ s'au făcutŭ membri la societate, se nasce întrebarea, că mai primi-se-vorŭ sĕ se înscrie şi alţĭ membri la societate? La acésta întrebare s'a rĕspunsŭ cu unanimitate, cá şi de aci înainte se vorŭ primi înscrierĭ nouĕ şi deşi cam târḑiu, dar totuşĭ sĕ fie părtaşĭ la tóte binefacerile societăţii.

Spre a se sci cine suntŭ membri societăţii, lasŭ sĕ urmeze aci numele lorŭ:

Vasiliu Cotuţiu 2 fl., Pinte Maxinŭ 2 fl., Emanuelŭ Mălinaşŭ 1 fl. 10 cr., Augustinŭ Mihali 2 fl., Gabrilŭ Raosŭ 1 fl., Iuonŭ Fozocaşŭ 1 fl., Georgiu Rize a Nistorŭ 1 fl., Iuonŭ Rize a Nistorŭ 1 fl., Pavelŭ Rize a Nistorŭ 1 fl., Gregoriu Rize 1 fl., Alexiu Ciuleanŭ 10 cr., Iuonŭ Raosŭ seniorŭ 10 cr., Geore Lica a Petri 2 fl., Maxinŭ Iuonŭ a Irini Maxinŭ Todorŭ a Iuonŭ Davidŭ Vila, Davidŭ Grigore a Vili, Roşiu Marie a Nichi. Poppŭ Onuţŭ, Dose Coa a Demianŭ, Porumbŭ Ilare, Popp Chiru, Georgiu Vladŭ a Onta, Dose Ionu I. Toaderŭ, Dose Maxinŭ a Nic., Moroşanŭ Mafteiu, Ciuleanŭ Todorŭ a En., Rize Costanŭ, câte 10 cr.; Costinŭ Bila, Moroşanŭ Onuţŭ, câte 5 cr.; Rize Vasiliu a Filipŭ 10 cr., Geore Vasilica a Iuonŭ Fl. 1 fl., Davidŭ Germanŭ, Ciuleanŭ Nuţule, câte 10 cr., Davidŭ Mitru a Rip. 1 fl., Once Dumitru 5 cr., Rise Lisca, Ciuleanŭ Iuonŭ a Dai. câte 10 cr., Dose Iuonŭ a Deli, Raosŭ Iuonŭ juniorŭ câte 5 cr., Moroşanŭ Petri a Oni, Dose Vasilica a Iuonŭ. Geore Todorŭ a Onucŭ câte 10 cr., Dose Trif, al. Filia 5 cr., Maxinŭ Nistorŭ 1 fl., Roşiu Ana a M. 5 cr., Geore Costanŭ 1 fl., Dose Czile, Popp Giranŭ câte 10 cr., Ciuleanŭ Vasimŭ 1 fl., Once Iuonŭ a Onit. 5 cr., Dose Niculae 1 fl., Maxinŭ George a Iuonŭ 10 cr., Dose Nistorŭ, Dreganŭ Onuţŭ, Raosŭ Lica a I., Porumbŭ Georgie, Moroşanŭ Todorŭ, Fozocaşŭ Marcu câte 5 cr., Geore Iuonŭ a Ileni 1 fl. Aceştia până aci au contribuitŭ în anulŭ 1884 în Ianuariu; şi cu ocasiunea adunării s'au mai înscrisŭ următorii membri: Geore Lica a Petri, Vladŭ George a Ant., Vladŭ Simionŭ a Grigoras, Fozocaşiu Grigore a Onu câte 1 fl., Maxinŭ Iuonŭ a Vasilichi, Ciuleanŭ Davidŭ câte 10 cr., Geore Grigore a Ileni 1 fl., Maxinŭ Iosipŭ 10 cr., Dreganŭ Iuonŭ a Petri 5 cr., Once George 10 cr., Geore Vasilica a Onucŭ 1 fl., Geore Vasilica a Grigore Cun., Roşiu Onuţŭ câte 5 cr., Geore Onuţŭ a Lazarŭ 10 cr., Geore Onica a Nachi 5 cr., Davidŭ Vasilica a Iuonŭ 10 cr., Dose Ana a Onuţŭ 5 cr., Ciuleanŭ Lica a Diacului, Dose Iuonŭ a Filimonŭ câte 10 cr., Moroşan Nastasie 5 cr., Rize Tanasie, Davidŭ Vila câte 1 fl., Pinte Gavrilă, Rize Vasilica a Filipŭ câte 10 cr., Davidŭ Ionŭ a Cost., Geore Georgie a Nist. câte 1 fl., Raosŭ Lica a Irini 5 cr., Ciuleanŭ Alexa, Raţŭ Ilie câte 10 cr., Davidŭ Flore 5 cr., Rize Simionŭ 1 fl., Geore Iuonŭ I. Todericŭ câte 10 cr., Dose Trifŭ membru fundatorŭ 10 fl., Roşŭ Marisca a Vasii 1 fl.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Bucuresci, 16 Aprilie. — Părechea regală întêmpină pe regele Şvediei. Maiestăţile Lorŭ au sositŭ erĭ la 5 ore d. a. şi au fostŭ primite de ministri şi demnitarĭ. A fostŭ de faţă şi principele Bulgariei. Poporaţiunea a aclamatŭ freneticŭ pe Maiestăţile Lorŭ.

INSCIINŢARE*)

Cu părere de rĕu vinŭ a notifica P. T. DD. prenumĕranţĭ la »Invĕţămêntulŭ intuitivŭ«, căopulŭ nicĭ până astăḑĭ nu s'a putută termina cu tipăritulŭ din lipsa numĕrului suficientŭ de culegĕtorĭ şi a îmbulḑelei lucrărilorŭ de tiparŭ la tipografiă. Acuma se tipăresce cóla a 13-a, ér restulŭ de 6—7 cóle se va găta nesmintitŭ cu finea lui Maiŭ a. c., aşa încâtŭ cu 1 Iuniu se va puté espedia d-lorŭ prenumeranţĭ. Preţulŭ pentru prenumeranţii, carĭ se vorŭ insinua de acumŭ înainte, este 1 fl. 50 cr., după ce estensiunea şi ajustarea cărţii reclamă spese mai îndoite, după cum s'a fostŭ putută prevedé la începutŭ.«

Gherla, 14 Aprilie 1885. **V. Gr. Borgovan.**
prof.

*) Celelalte on. Redacţiunĭ dincóce de munţĭ suntŭ rugate cu totŭ respectulŭ, sĕ binevoiască a publica acestŭ Avisŭ.

DIVERSE.

O bandă de hoţĭ. — Citimŭ în ḑiarulŭ »Luptătorulŭ« din Focşanĭ: »In nóptea de 25 Marţiu, o bandă de hoţĭ în numĕrŭ de 12 inşĭ, s'au dusŭ sĕ prade pre cârciumarulŭ Mironŭ Dumbravă, din comuna Găgeştĭ, era pe la órele 12 din nópte, când femeia lui Mironŭ aude pe cineva spărgândŭ încetŭ gémurile. Mironŭ se scólă, şi vede spre marea sa mirare, la lumina lampei ce ardea la ferésträ pe din afară, că unŭ ţiganŭ năprasnicŭ scóte cercevelele ferestrei, pregătindu-se sĕ între înăuntru. Femeia voiesce sĕ ţipe, elŭ îi impune tăcerea; şi pe când ţiganulŭ întrase cu corpulŭ pre jumĕtate pe ferésträ, Mironŭ ia puşca, ţintesce şi tórnă 60 de alice în peptulŭ ţiganului, care cade imediatŭ josŭ. Complicii lui îlŭ iau în braţe şi-lŭ trecŭ apa Putnei, lăsându-lă apoi pe malŭ.

***

Care e mătuşa şi care e nepóta. — O ciudată afacere s'a întêmplatŭ într'o familiă la Düsseldorf. O mamă şi fiica ei, carĭ locuiau în acelaşĭ apartamentŭ, au născutŭ în aceiaşĭ ḑi câte o fată. Amêndouĕ aceste fete fură puse în acelaşĭ légĕnŭ, şi rudele şi cunoscuţii familiei se grăbiră a se duce sĕ védă pe mătuşe şi pe nepótă. Incepură cu toţii sĕ ia copii în braţe, sĕ-i întórcă în tóte părţile, sĕ-i mângăe, astfelŭ că schimbându-i din locŭ nu mai sciură în cele din urmă, şi nu se scie nicĭ până aḑĭ, care din ei este mătuşa şi care este nepóta.

***

Armata rusă. — Ministerulŭ de rĕsboiŭ rusŭ a publicatŭ cifra oficială a efectivului armatei ruse pentru anulŭ trecutŭ. După acéstă cifră, puterea armată represintă unŭ totalŭ de 662,449 ómenĭ, în care nu sunt coprinse şi regimentele de Casacĭ. Tótă armata regulată coprinde 954 batalióne, 330 escadróne, 367 baterii cu 1,634 tunurĭ şi 30 batalióne geniu. Numĕrulŭ ofiţerilorŭ din tóte armele este de 30,889.

***

O dramă. — La unŭ spitalŭ de nebunĭ din Francia, s'a întêmplatŭ o dramă fórte mişcătóre. Unulŭ dintre bolnavĭ, prinsŭ de unŭ accesŭ de frigurĭ, fugi din spitalŭ şi se urcă pe acoperiş numai în cămaşe. Acolo începu să alerge, strige, sĕ gesticuleze, fiind în pericolŭ la totŭ momentulŭ sĕ cadă josŭ. Unŭ amploiatŭ, anume Petru, se urcă imediatŭ şi încetŭ încetŭ îlŭ apucă de póleele cămăşei. Dar într'o mişcare bruscă, nenorocitulŭ se smuci şi căzu în aerŭ. Trasŭ de mişcare Petru se rostogoli pe acoperiş. Unŭ strigătŭ de grózä isbucni. Se credea că este perdutŭ. Dar dênsulŭ izbuti sĕ se agaţe de straşină. Mai mulţĭ infirmierĭ alergară în ajutorulŭ lui şi 'lŭ deteră josŭ. Nebunulŭ murì pe locŭ.

***

Unŭ cercŭ de studenţĭ beţivĭ. — Studenţii din Leyde, primulŭ oraşŭ universitarŭ din Olanda, au formatŭ unŭ cercŭ cu numele de »Ommerschansiana,« din care potŭ face parte numai studenţii condamnaţĭ pentru beţiă. Membrii acestui cercŭ pórtă unŭ semnŭ particularŭ şi întrarea lorŭ în cercŭ este serbată cu pompă. Statutele au fostŭ modificate, în urma stăruinţelorŭ continue ale profesorilorŭ. Este de observatŭ că în Olanda celŭ ce se află pe strade în stăre de beţie este dusŭ îndată la postŭ şi »Ommerschans« este casa unde sunt trămişĭ cei ce erŭ de milă şi unde se trămitŭ asemenea beţivii incorigibilĭ séu cei ce au fostŭ condamnaţĭ de mai multe orĭ pentru beţiă.

***

NECROLOGŬ. — Nicolau Cipu, perceptorŭ comitatensŭ în Făgăraşŭ, Duminecă în 12 l. c. la 4 óre după améḑĭ, în alŭ 53 anŭ alŭ etăţii şi 20-lea anŭ alŭ fericitei sale căsătorii a adormitŭ în Domnulŭ.

Fie'i ţĕrîna uşórä!

BIBLIOGRAFIA.

Ţĕra nouă, revistă sciinţifică, politică, economică şi literară. Apare de douĕ orĭ pe lună. Redactorŭ Ioanŭ Neniţescu. Sumarulŭ. — Anulŭ II. Nr. 4. Mihaiu Viteazulŭ (documente) de Nic. Densuşianu. — Meşteşugulŭ de a primi rĕspunsurile copilului, de Ioanŭ Neniţescu. — Documente privitóre la procesulŭ de 3,000,000 alŭ comunei Galaţĭ; de Redacţiă. — O scrisóre din Gorjŭ, de Const. Dobrescu. — O poticnire a spiritismului, de T. N. — Corespondenţă. Abonamentulŭ: pe unŭ anŭ 10 lei, pe şése lunĭ 5 lei.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu I Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care învitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ **9 franci**
„ şése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
} în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḑiarului.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 16 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8.65
Argint românesc	»	8.59	»	8.63
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	„	121.50
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

parsanŭ. !

Cursulŭ la bursa de Viena
din 15 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	93.50
Rentă de hârtiă 5%	88.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.-
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104.—
Bonurĭ rurale ungare	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 50
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	—.—
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	117.60
Renta de hărtiă austriacă	79.40
Renta de arg. austr.	79.90
Renta de aurŭ austr.	104 70
Losurile din 1860	138 75
Acțiunile băncei austro-ungare	850 —
Act. băncei de creditŭ ung.	279.—
Act. băncei de creditŭ austr.	280.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	9.95½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 2 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	83½	—
Renta rom. amort. (5%)	88½	—
» convert. (6%)	87	—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	29½	—
Credit fonc. rural (7%)	96	—
» „ „ (5%)	82½	—
» » urban (7%)	95	—
» » » (6%)	83	—
» » » (5%)	78½	—
Banca națională a României	1150	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Națională	—	—
Aurŭ	16.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Mersulŭ trenurilorŭ
pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timișŭ	1.33	—	—	10.15
Brașovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighișóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediașŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blașiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiușŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vințulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Clușiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeșdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirișŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velințe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriș	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeșdu	8.38	5.11	—	
Clușiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriș	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vințulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiușŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blașŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copșa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediașŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigișóra	4.50	4.17	12.15	
Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Brașovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timișŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiușŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vințulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Șibotŭ	4.35	11.43	
Orăștia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborșin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulișŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovațŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovațŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulișŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborșin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăștiă	10.47	3.46
Șibotŭ	11.14	4.20
Vințulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiușŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timișóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Hațegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Banița	6.43
Petroșenĭ	7.00

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroșenĭ	8.56
Banița	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Hațegŭ	11.26
Streiu	12.06